



Pleidooi: meer aandacht voor problemen rond uitgestelde onverenigbaarheid

Symposium 'Onverenigbaarheid bij laanbomen'

Op 14 mei werd in Houten een symposium gehouden over uitgestelde onverenigbaarheid bij laanbomen, georganiseerd door de vakbladen **Boomzorg** en **Boom in Business**. Er werd een aantal aanbevelingen gepresenteerd en bediscussieerd om dit complexe probleem beter controleerbaar te maken.

Auteur: Hein van Iersel

ACHTERGROND



DANIEL VAN DEINUM

Naktuinbouw



LUUK BOENDER

Terra Nostra



HENK VAN ELDIK

Tree O Logic



LARS VAN DE WAL

Gemeente Haaksbergen



JILLES VAN ZINDEREN

Monte Legal



MARC RAVESLOOT

Wageningen University & Research



NIEK VERNOOY

Groenadvies Amsterdam

Uitgestelde onverenigbaarheid is het verschijnsel dat geënte bomen plotseling omvallen na een periode van één of twee, maar soms ook meerdere decennia. Het probleem voor de boombeheerder is dat het hier gaat om een verborgen gebrek, dat met onvoldoende zeker-

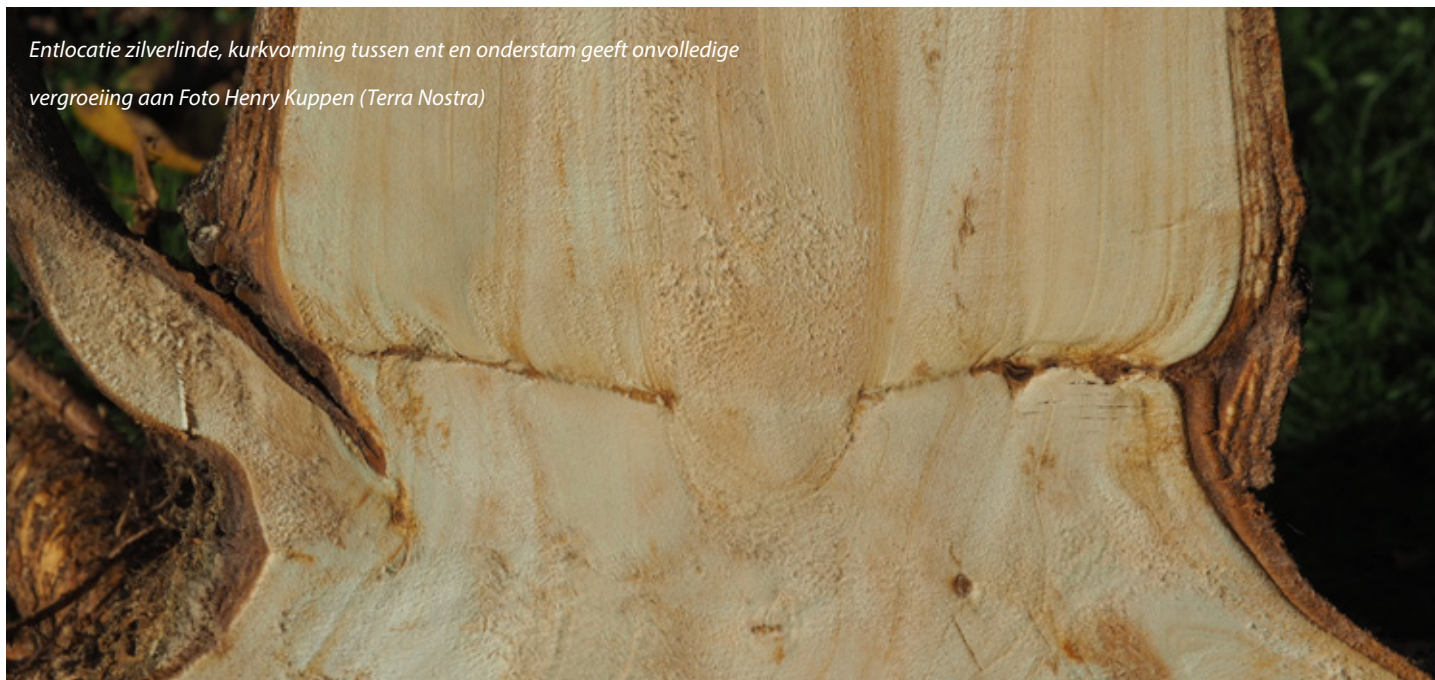
heid kan worden ontdekt via reguliere boomcontroles. Het verschijnsel ontstaat doordat er een genetische mismatch bestaat tussen de ent en de onderstam. Het is vooral bekend bij de iep, maar ook bij andere geslachten zoals linde komt dit zeer frequent voor. Alle presen-

taties van de sprekers op het symposium zijn online te vinden op de website van vakblad Boomzorg.

Zeven experts deelden hun visie

Zeven toonaangevende experts deelden hun

Entlocatie zilverlinde, kurkvorming tussen ent en onderstam geeft onvolledige vergroeiing aan Foto Henry Kuppen (Terra Nostra)



visie op het thema onder het voorzitterschap van Henry Kuppen van Terra Nostra. Samen met het 85 koppen sterke vakpubliek werd hierover gediscussieerd, wat leidde tot een pleidooi voor meer aandacht voor dit verschijnsel.

Ronnie Nijboer (Noordplant) benadrukte de noodzaak van ketenverantwoordelijkheid, van vermeerdereaars tot en met eindgebruikers. De essentie van Nijboers presentatie was dat het wettelijk verboden zou moeten worden om iepen te enten.

Daniël Deinum (Naktuinbouw) besprak een belangrijk onderdeel van de discussie over onverenigbaarheid, namelijk de bewijslast. Als er twijfel bestaat over de identiteit van onderstam en ent, kun je die via DNA-analyse onafhankelijk vaststellen.

Luuk Boender (Terra Nostra) noemde hormonale disbalans als een mogelijke derde oorzaak van onverenigbaarheid. Zijn belangrijkste uitgangspunt was echter dat kwekers en beheerders moeten stoppen met de focus op snel en goedkoop en zich moeten richten op kwaliteit.

Henk van Eldik (Tree-o-Logic) en Lars van der Wal (gemeente Haaksbergen) richtten zich in hun presentatie vooral op onverenigbaarheid bij zilverlindes. Onverenigbaarheid bij dit geslacht zou het gevolg zijn van de populariteit van deze boom in de jaren negentig. Van Eldik en Van der Wal pleitten verder voor een centraal meldpunt 'uitgestelde onverenigbaarheid'.

Als we weten welke ent-onderstamcombinaties niet werken, kunnen we daar beter rekening mee houden.

Jilles van Zinderen (Monte Legal) besprak de juridische aspecten van uitgestelde onverenigbaarheid, waaronder de gevolgen van nalatigheid en de mogelijkheden voor schadevergoeding. In de toekomst moet je als beheerder, maar ook als kweker, aannemer en veredelaar beseffen dat je een verantwoordelijkheid hebt met betrekking tot schade die voortkomt uit onverenigbaarheid. Onwetendheid of een gebrek aan kennis is niet langer een excuus waarop je je kunt beroepen. Redelijkheid en betaalbaarheid spelen ook een rol bij gerechtelijke beoordelingen.

Marc Ravesloot (Wageningen University & Research) ging in zijn presentatie vooral in op de parallellen tussen de fruitteelt en de boomkwekerij. Door de enorme economische belangen is de fruitteelt veel verder op het gebied van vraagstukken rondom uitgestelde onverenigbaarheid. Zijn oproep is om te investeren in onderzoek en om de vertaalslag te maken van de fruitteelt naar boomkwekerijgewassen. Zo is de fruitteeltsector al verder met fenotypering, waarbij planteigenschappen specifiek worden gemeten en geanalyseerd.

Niek Vernooij (Groenadvies Amsterdam) beschreef op beeldende wijze het probleem waarvoor beheerders en adviseurs worden

gesteld als ze worden geconfronteerd met bomen die last hebben van uitgestelde onverenigbaarheid. Zijn stelling is dat er een eenduidig protocol moet komen, gebaseerd op de richtlijn die in het verleden is opgesteld door onder meer Jitze Kopinga (die ook in het publiek aanwezig was). Dit eenduidige protocol moet worden gebruikt om een beslismatrix te ontwikkelen, waaruit duidelijk blijkt onder welke voorwaarden je mag overgaan tot kap van potentieel gevaarlijke bomen.

Betere informatie

Martin Tijdgat van de gemeente Wijdemeren merkte terecht op dat in het standaard boompaspoort de entcombinatie en de leverancier moeten worden opgenomen, inclusief aankoopbewijs. Deze informatie zou veel langer dan vijf jaar bewaard moeten worden. Tijdgat stelde voor dat gemeenten deze gegevens veertig jaar of zelfs permanent bewaren, zoals dat ook met bouwarchiefinformatie gebeurt. Dat is nu niet het geval, waardoor er geen bewijsinstrumenten zijn in het geval dat er problemen ontstaan door uitgestelde onverenigbaarheid.



BE SOCIAL
Scan, lees & deel!